

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄

Ταχ. Δ/ση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Αν. Πασχαλίδου
Τηλέφωνο: 210-3443422

ΠΡΟΣ :

Να διατηρηθεί μέχρι .....

Βαθμός Ασφαλείας .....

Μαρούσι 01-11-2011
Αριθ. Πρωτ 124679/Γ2
Βαθ. Προτερ. ....

- Δ/σεις και Γραφεία Δ/θμιας Εκπ/σης
- Γραφεία Σχολικών Συμβούλων
- Γενικά Λύκεια (μέσω των Δ/σεων και Γραφείων Δ/θμιας Εκπ/σης)

ΚΟΙΝ.:

- Περιφερειακές Δ/σεις Εκπ/σης
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

ΘΕΜΑ: Οδηγίες για τον τρόπο αξιολόγησης της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας, της Νέας Ελληνικής Γλώσσας και της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας της Α΄ τάξης Γενικού Λυκείου για το σχ. έτος 2011-2012

Σας αποστέλλουμε τις παρακάτω οδηγίες που αφορούν στον τρόπο αξιολόγησης της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας, της Νέας Ελληνικής Γλώσσας και της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας της Α΄ τάξης Γενικού Λυκείου για το σχ. έτος 2011-2012

I. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Δίνεται στους μαθητές απόσπασμα διδαγμένου κειμένου έως 20 στίχων το μέγιστο με νοηματική συνοχή και ζητείται να απαντήσουν σε:

1. Δύο (2) ερωτήσεις κατανόησης του κειμένου που επικεντρώνονται στην πρωτοβάθμια κατανόηση του κειμένου, και δεν επεκτείνονται σε στοιχεία ερμηνείας. Π.χ. μπορεί να ζητείται από τους μαθητές να αφηγηθούν συνοπτικά μια ακολουθία γεγονότων που παρουσιάζονται στο κείμενο, να συνοψίσουν την επιχειρηματολογία ενός προσώπου, να εντοπίσουν πιθανά σχόλια ή κρίσεις του συγγραφέα για τα γεγονότα, να περιγράψουν τις ενέργειες στις οποίες προβαίνει κάποιος πρόσωπο, προκειμένου να πετύχει ένα συγκεκριμένο σκοπό, να εντοπίσουν προσδιορισμούς που αποδίδονται σε ένα πρόσωπο ή έναν τόπο κλπ.

Η βαθμολογία κατανέμεται ως εξής: 2 ερωτ. Χ 20 μόρια = 40 μόρια

2. Δύο (2) ερωτήσεις ερμηνευτικές που αφορούν την ερμηνεία του κειμένου και μπορούν να είναι ποικίλων τύπων, όπως π.χ.

(α) Ερωτήσεις που αφορούν τον πραγματολογικό σχολιασμό του κειμένου.

(β) Ερωτήσεις σχετικές με τη δομή και τα εκφραστικά μέσα του κειμένου.

(γ) Ερωτήσεις σχετικές με το γραμματολογικό είδος στο οποίο ανήκει το κείμενο (στις ερωτήσεις αυτής της κατηγορίας μπορούν να αξιοποιούνται και στοιχεία της εισαγωγής του σχολικού εγχειριδίου, εφόσον αυτά είχαν επισημανθεί κατά τη διδασκαλία του κειμένου).

(δ) Ερωτήσεις που ζητούν την κριτική αποτίμηση εκ μέρους του μαθητή προσώπων, γεγονότων, επιχειρημάτων ή άλλων στοιχείων του κειμένου ή της στάσης του συγγραφέα απέναντι στα γεγονότα.

(ε) Ερωτήσεις που αφορούν την ανίχνευση διακειμενικών σχέσεων του υπό εξέταση κειμένου με άλλα κείμενα της αρχαιοελληνικής ή της νεοελληνικής γραμματείας.

Σε κάθε περίπτωση, οι ερμηνευτικές ερωτήσεις θα πρέπει να εντάσσονται στο πλαίσιο των διδακτικών στόχων που έχουν τεθεί από το πρόγραμμα σπουδών για τα συγκεκριμένα κείμενα.

Η βαθμολογία κατανέμεται ως εξής: 2 ερωτ. X 15 μόρια = 30 μόρια

3. Τρεις (3) ερωτήσεις γραμματικής και σύνταξης της Αρχαίας Ελληνικής γλώσσας οι οποίες επιμερίζονται σε μία ερώτηση γραμματικής, μία ερώτηση σύνταξης και μία λεξιλογική.

Κατά την εξέταση της γραμματικής και του συντακτικού μπορεί να ζητείται από τους μαθητές είτε να παραγάγουν συγκεκριμένους τύπους της αρχαίας ελληνικής (π.χ. συμπλήρωση του κατάλληλου γραμματικού τύπου σε φράσεις, κατασκευή εναλλακτικών φράσεων για τη δήλωση μιας συντακτικής σχέσης κλπ.), είτε να αναγνωρίσουν τη γραμματική κατηγορία ή τη συντακτική λειτουργία συγκεκριμένων τύπων του κειμένου (π.χ. εντοπισμός στο κείμενο γραμματικών τύπων, καταγραφή εναλλακτικών μεταφραστικών αποδόσεων μιας συντακτικής δομής κλπ.).

Κατά την εξέταση του λεξιλογίου η έμφαση θα δίνεται στη σχέση της αρχαίας ελληνικής με τη νέα ελληνική γλώσσα, και στο πλαίσιο αυτό θα ζητείται από τον μαθητή να καταγράψει λέξεις της νέας ελληνικής που παράγονται από συγκεκριμένα αρχαιοελληνικά θέματα, να διακρίνει τη σημασιολογική εξέλιξη μια λέξης από την αρχαία στη νέα ελληνική ή τις σημασιολογικές αποχρώσεις μιας λέξης μέσα σε διαφορετικά συμφραζόμενα κλπ.

Η βαθμολογία κατανέμεται ως εξής: 3 ερωτ. X 10 μόρια = 30 μόρια

Σημείωση: Όλες οι παραπάνω ερωτήσεις μπορούν να επιμερίζονται σε υποερωτήματα, ενώ στις ερωτήσεις κατανόησης του κειμένου και στις ερμηνευτικές ερωτήσεις βαθμολογείται εκτός από την επάρκεια του περιεχομένου της απάντησης και η εκφραστική ικανότητα του μαθητή.

II. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Για την εξέταση στη Νεοελληνική Γλώσσα δίνεται στους μαθητές σε φωτοαντίγραφο ένα, δύο ή και περισσότερα κείμενα περιορισμένης έκτασης (προτιμότερα τα δύο κείμενα) από τον έντυπο ή/και τον ηλεκτρονικό λόγο, που αναφέρονται σε κοινωνικά, πολιτικά, πολιτιστικά, επιστημονικά ή άλλα θέματα της καθημερινής ζωής και έχουν νοηματική πληρότητα. Τα κείμενα αυτά σχετίζονται με τα θέματα με τα οποία ασχολήθηκαν οι μαθητές (γνώσεις για τον κόσμο, βλ. στήλη 1 του Προγράμματος Σπουδών) στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Γενικότερος στόχος της εξέτασης είναι να ελεγχθεί ο βαθμός κατάκτησης των δεξιοτήτων και των γνώσεων που αναφέρονται στη στήλη 5 του Προγράμματος Σπουδών.

Οι μαθητές καλούνται:

(α) Να δώσουν απαντήσεις σε ερωτήσεις με τις οποίες ελέγχεται κατά πόσο έγινε κατανοητό το περιεχόμενο του ή των κειμένων (π.χ. οπτικές από τις οποίες προσεγγίζεται η πραγματικότητα, επιχειρήματα συγγραφέα, προβλήματα που θέτει, θέσεις που υποστηρίζει κτλ.)

(β) Να δώσουν απαντήσεις σε ερωτήσεις με τις οποίες ελέγχεται πώς γλωσσικά (βλ. γνώσεις για τη γλώσσα) ή εξωγλωσσικά στοιχεία (πβ. πολυτροπικότητα) συγκροτούν την κειμενική ιδιαιτερότητα των συγκεκριμένων κειμένων και συνεισφέρουν στη σύνδεση των κειμένων αυτών με την κοινωνική πραγματικότητα όπου ανήκουν (βλ. στήλη 3 του Προγράμματος Σπουδών).

Τα θέματα αυτά βαθμολογούνται με 40 μονάδες ($\alpha=20\mu.+ \beta=20\mu.$).

(γ) Να παραγάγουν κείμενο το οποίο, με αφετηρία ένα από τα κείμενα που δίνονται, θα προσαρμόζεται σε διαφορετικό επικοινωνιακό πλαίσιο (π.χ. αλλαγή πομπού, δέκτη, περίπτωσης κτλ.) και θα ανήκει σε ίδιο ή ενδεχομένως διαφορετικό είδος κειμένου (π.χ. από συνέντευξη σε δοκίμιο, από διαφήμιση σε δοκίμιο με επιχειρηματολογία, από άρθρο εφημερίδας σε αναδιήγηση κτλ.), προκειμένου να αξιολογηθούν στοιχεία που σχετίζονται με την κατάκτηση των γραμματισμών της στήλης 2 του Προγράμματος Σπουδών.

ή (εναλλακτικά)

με αφετηρία τα κείμενα που θα δοθούν να παραγάγουν (αφού μεταβληθεί το επικοινωνιακό πλαίσιο, π.χ. αλλαγή πομπού, δέκτη, περίπτωσης κτλ.) συγκεκριμένο είδος κειμένου, μέσω

του οποίου να διατυπώνεται η συμφωνία ή διαφωνία τους με θέσεις, απόψεις και στάσεις που προβάλλονται στα κείμενα που έχουν δοθεί.

Το θέμα αυτό βαθμολογείται με 60 μονάδες.

III. ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Δίνονται στους μαθητές δύο θέματα. Το κάθε θέμα περιλαμβάνει ένα ή (αν πρόκειται για ποιήματα) περισσότερα άγνωστα λογοτεχνικά κείμενα, ομοειδή ή ομόθεμα με τις διδακτικές ενότητες που διδάχτηκαν (Τα φύλα στη λογοτεχνία, Παράδοση και μοντερνισμός στη νεοελληνική ποίηση, Θέατρο). Οι μαθητές καλούνται να επιλέξουν το ένα από τα δύο θέματα. Ακριβώς επειδή είναι άγνωστα, είναι σημαντικό να έχουν δυνατότητα επιλογής. Οι «ερωτήσεις» που τα συνοδεύουν είναι παρόμοιες με αυτές που δούλεψαν μέσα στην τάξη και ελέγχουν το βαθμό κατάκτησης των δεξιοτήτων και των γνώσεων που αναφέρονται στη στήλη 5 του Προγράμματος Σπουδών.

Οι μαθητές καλούνται:

Σε περίπτωση που το δοσμένο κείμενο είναι αφηγηματικό ή θεατρικό:

(1α) Να διακρίνουν και να περιγράψουν τον κεντρικό λογοτεχνικό χαρακτήρα κάνοντας τις αντίστοιχες παραπομπές στο κείμενο σε σχέση με τον κοινωνικό του ρόλο ως άνδρα ή γυναίκας, τα στερεότυπα που τον περιβάλλουν, τις σχέσεις των φύλων. Να αιτιολογήσουν τα παραπάνω, παραπέμποντας στο ιστορικό, κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο εγγράφεται το κείμενο.

(1β) Να εκφέρουν άποψη για το θέμα του κειμένου, συνδέοντάς το με την καθημερινή τους εμπειρία

ή εναλλακτικά

(1β) Να διατυπώσουν το κεντρικό διακύβευμα-σύγκρουση σε ένα θεατρικό έργο.

Οι ερωτήσεις αυτές βαθμολογούνται με 1α (25) + 1β (25) = 50 μονάδες

(2α) Να μετατρέψουν κομμάτι του θεατρικού κειμένου σε αφηγηματικό λόγο.

ή εναλλακτικά

(2α) Να αλλάξουν τον αφηγητή της ιστορίας προκειμένου να δοθεί έμφαση στη σημασία της «φωνής» (φωνή ενηλίκου, άνδρα, γυναίκας, νέου, νέας).

(2β) Να συγγράψουν ένα μικρό κείμενο ως «διαφήμιση» ή βιβλιοπαρουσίαση ή κριτική για το κείμενο που θα δοθεί ή να τοποθετηθούν (αν συμφωνούν ή διαφωνούν και γιατί) απέναντι σε κριτική που θα δοθεί.

ή εναλλακτικά

(2β) Να ταυτιστούν με κάποιον ήρωα του κειμένου και να γράψουν σελίδες του ημερολογίου του ή επιστολών του.

Τα θέματα αυτά βαθμολογούνται με $2\alpha (25) + 2\beta (25) = 50$ μονάδες

Σε περίπτωση που το θέμα περιλαμβάνει δύο ή τρία ποιήματα, οι μαθητές καλούνται:

(1α) Να αναγνωρίσουν τα χαρακτηριστικά της παραδοσιακής και της μοντέρνας ποίησης και να διακρίνουν τα ποιήματα σε παραδοσιακά και μοντέρνα με βάση αυτά τα χαρακτηριστικά.

(1β) Να τα κατατάξουν σε μια σειρά από το πιο παραδοσιακό ως το πιο υπερρεαλιστικό και, ενδεχομένως, να ανιχνεύσουν το λογοτεχνικό κίνημα στο οποίο εντάσσεται το καθένα.

Οι ερωτήσεις αυτές βαθμολογούνται με $1\alpha (30) + 1\beta (20) = 50$ μονάδες

(2α) Να εντοπίσουν τις πιο «ποιοτικές» και τις πιο «καθημερινές» λέξεις στα ποιήματα και να τις τοποθετήσουν σε πίνακα με δύο ή περισσότερες στήλες.

(2β) Να εντοπίσουν τα σύμβολα σε όσα ποιήματα υπάρχουν και να τα κατατάξουν σε κατηγορίες ανάλογα με το είδος τους (αντικείμενα, φυσικά φαινόμενα, εικόνες, ήχοι).

ή εναλλακτικά

(2β) Να εντοπίσουν λυρικά ή δραματικά στοιχεία στα ποιήματα.

Οι ερωτήσεις αυτές βαθμολογούνται με $2\alpha (25) + 2\beta (25) = 50$ μονάδες

Για την αξιολόγηση θα ακολουθήσει ρύθμιση με έκδοση Προεδρικού Διατάγματος.

Οι διδάσκοντες να ενημερωθούν ενυπόγραφα.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

- Γραφείο Υφυπουργού
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα
- Γραφείο Ειδικού Γραμματέα
- Δ/ση Σπουδών Δ.Ε., Τμήμα Α΄
- Δ/ση Εκκλησιαστικής Εκπ/σης
- Δ/ση Ιδιωτικής Εκπ/σης
- Δ/ση Π.Ο.Δ.Ε.
- Δ/ση Ξένων και Μειονοτικών Σχολείων
- Δ/ση Ειδικής Αγωγής
- ΣΕΠΕΔ